

is, a set of overarching criteria for its effectiveness. In the author's opinion, the basis should be the impact of internal structural transformations on the enterprise's competitive advantages, as these systemic parameters of the enterprise fully reflect its long-term competitiveness and are closely and directly related to the specific conditions of the internal and external business environment.

The problem for which the creation of an enterprise competitiveness management system is required primarily lies in the need for the enterprise's strategic orientation in the competitive environment and ensuring the management system's adaptation to dynamic external conditions. In this case, the adaptation of the management system is manifested in the improvement (or at least no worsening) of the main criterion expressing the ultimate goal of production when conditions (internal or external) change. The strategic orientation of the enterprise's competitiveness management is ensured by developing and implementing a well-founded competition strategy. The rationale for the approach lies in its creation based on a detailed analysis of competitors' activities, consumer preferences, and the enterprise's capabilities.

УДК 005.21.52:005.334

*Карпінська К.О.,
здобувач вищої освіти,
науковий керівник: Гавриленко Т.В.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу та управління бізнесом,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»*

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У світі невизначеності і постійних змін в економічному, політичному, соціокультурному середовищі, постійних технологічних інновацій управління ризиками стало невід'ємною складовою успішного та ефективного функціонування підприємств.

Попри той факт, що як окрема наука ризик-менеджмент існує трохи більше половини сторіччя, беручи свій початок зі скасування Бреттон-Вудської системи фіксованих валютних курсів у 1973 році, наука встигла пережити три еволюційних етапи і кардинально змінитися [1].

Поява та розповсюдження Інтернету значно змінили повсякденне життя людства, функціонування організацій, і ризик-менеджмент не став виключенням. Безперешкодний доступ до інформації, можливість легкого збору та аналізу величезних обсягів даних, що стосуються ризиків, стали підґрунтям для трансформації думки про управління ризиками до нової парадигми (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняння старої та нової парадигми управління ризиками

	Стара парадигма	Нова парадигма
Застосування на підприємстві	Фрагментарна структура: контроль та управління ризиками здійснюється у кожному структурному підрозділі підприємства окремо	Інтегрована структура: створення і введення індивідуальних для підприємства інструкцій управління ризиками, які використовуються на всіх рівнях організації разом з комунікаційними заходами
Основа функціонування	Ситуативна: заходи подолання ризиків сприймаються як одноразова діяльність	Безперервна: управління ризиками реалізовується як стратегічний постійний процес на підприємстві
Стадія, на якій здійснюється вплив на ризик	Управління відбувається на безпосередньо активній стадії ризику	Завдяки безперервності є можливість дослідити природу виникнення ризиків і розробити превентивні заходи, тобто, впливати на ризик ще до його реалізації

Джерело: складено автором на підставі [1;2]

У результаті процесу перетворення ризик-менеджменту він став повноцінним стратегічним інструментом для підприємств. Замість реактивного підходу тенденція схиляється до застосування попереджування ризиків на основі аналізу діяльності та передбачення наслідків, таким чином нівелюючи непередбачуваність і масштаб загроз. Зараз управління ризиками є невід'ємною складовою успішності діяльності будь-якого підприємства і обов'язково повинно бути включено в стратегію.

Управління ризиком у системі управління підприємством має циклічний алгоритм [3]:

1. Аналіз і моніторинг зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства;
2. Аналіз чинників виникнення ризику;
3. Ідентифікація, оцінювання рівню ризику та пріоритезація;
4. Розробка та реалізація заходів для впливу на ризик;
5. Координація процесів управління ризиком, комунікативні заходи і постійний контроль.

Завдяки застосуванню такого алгоритму вже на перших етапах підприємство з'ясовує який з 5 стратегічних напрямків управління ризиками йому підходить найбільше, і формує конкретну стратегію (табл. 2).

Таблиця 2

Суть стратегічних напрямів управління ризиками і приклади стратегій [4]

Стратегічний напрям	Суть напрямку	Приклади стратегій
Попередження ризику	Фокус на аналізі процесів і застосуванні превентивних заходів, що перешкоджають реалізації ризику	Стратегія інформаційної атаки; Стратегія стабілізації
Уникнення ризику	Повна відмова від діяльності, що утворює ризик	Стратегія обґрунтованого уникнення; Стратегія пасивного уникнення
Передача ризику	Розподіл ризику з третіми особами, наприклад, партнерами, агентствами, інституціями	Стратегія страхового розподілу; Стратегія функціонального розподілу
Зниження ризику	Оптимізація процесів на підприємстві для зменшення ймовірності або наслідків реалізації ризику	Стратегія активних дій; Стратегія внутрішнього захисту
Прийняття ризику	Буквально прийняття і допускання реалізації ризику	Стратегія пасивного прийняття; Стратегія активного прийняття

Таким чином, управління ризиками є актуальною і необхідною діяльністю, а переваги, що доступні для підприємств, які вчасно зрозуміють перспективність формування стратегії управління ризиками і реалізують її швидше за конкурентів, є очевидними: зменшення невизначеності, готовність до реагування на зміни, оптимізація процесів, і, звісно, покращення репутації серед бізнес-партнерів.

Список використаних джерел:

1. Герасименко О. М. Еволюція світового ризик-менеджменту. Журнал "Інвестиції: практика та досвід". Київ. 2013. №12. С. 26-31
2. Мороз В. М., Мороз С. А. Ризик-менеджмент : навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування». Харків: НТУ «ХПИ», 2018. 140 с.
3. Останкова Л. А., Шевченко Н. Ю. Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 256 с.
4. Коленда Н. В. Стратегічний підхід до управління ризиками підприємства в умовах забезпечення його соціо-еколого-економічної безпеки. Журнал «Економіка та суспільство». Мукачівський державний університет. 2018. №15. С. 333-337

УДК 352:353.2

Козир О. В.,
здобувач третього рівня вищої освіти,
Філіппова В.Д.,
доктор наук з державного управління,
професор кафедри державного управління і
місцевого самоврядування,
Херсонський національний технічний університет

СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО МІСТА

Публічне управління розвитком міста має вигляд управлінської системи, у якій існує взаємопов'язані елементи, до яких безумовно належать механізми. Функціонування зазначених складових базується на здійсненні управлінського впливу суб'єкту публічного управління та об'єкт, що призводить до сталого соціально-економічного розвитку міста. У свою чергу сучасне місто є складною та динамічною системою, яка відображає сучасні тенденції в урбанізації, технологічному розвитку, економіці та соціальній сфері. Головною метою існування публічного управління соціальним розвитком міста є підвищення рівня та покращення якості життя населення, що досягається через стратегічне планування [1].

Соціальна політика, спрямована на регулювання галузей соціальної сфери, відіграє провідну роль у створенні сприятливих умов функціонування людського потенціалу. Соціальна сфера